

Pomha j Bo!

Cíklo 33.
14. augusta.

Četnik 8.
1898.

Serbiske njedželiske īapjenka.

Wudawaju šo kózdu šobotu w Ssmolerjez knihicžischtcerni w Budyschinje a šu tam doſtacž ſa ſchtwórtlétmu pſchedpłatu 40 np.

10. njedžela po ſvjatej Trojizn.

Mat. 21, 28—32.

Lubi cžitarjo! Hdyž jumi do wózneho doma horkach pſchiindžem, budžem, šo džiwacž nětremuzkuliz, třetremuz běchu wrota paradiſa wotamknijene, a nětorehožkuliz nje budžem tam widžecž, wo kótrymž myſlachmy, ſo jeho pſched ſenjesowym trónom trjechimy. Njemóžna wěz njeje, ſo zlonikow a hréſchníkow tam namakam, kótrychž bychmy ſo ſuano na ſvěcze uabojili, a ſo po ſdacežu pobožnych ludži, kíž roſymichu tak pobožnije rěžecž, tež ſ najwótrischim wóczkom wohladacž njemóžem. My chzemy ſo dženža prashecz: „Schto ſluſcha do Božeho kraleſtwa?“ Wotmolwjenje noſch ſenjes nam dawa: Niz wſchitz, kíž haj praſa, nits pſchiindu; niz wſchitz, kíž ně praſa, wostanu wonkach.

Sſlowežko „haj“ je dobre ſłowo, hdyž ſo na prawym měſcze, wot praweho rta wupraji. Hdyž twój nan eže proſhy, ſo by ſa njeho na polo abo do ſahrody abo do winizy ſchoł, dyrbis̄h prajicž: „Haj, ja chzu.“ „Haj, ſenjeze“, dyrbis̄h prajicž, hdyž ſwonu tebje do ſenjesowych pſchitwarkow wolaſu a hdyž předowanje twoju wutrobu ſapſchimine. „Haj, ſenjeze“, dyrbis̄h rjekuhež, hdyž we Božim domje ſluſhijch, ſo dyrbí hréſchniſ ſ wutrobu ſo k Bohu wobrocziež. Al hdyž tón ſenjes ſo tebje prascha, káž ſo Pětra prasheſe: „Schimau, ſouaſowy ſyno, lubujes̄h mje?“, potom wěſch, káč wotmolwjenje rěka: „Haj, ſenjeze, ty wěſch wſchitke wěžy, ty wěſch, ſo ja eže

lubuju. Ale ičto pomha haj prajicž, hdyž huydom pódla ſteji, káž w teče: „a njeje ſchoł?“ Njeje to ludanje. Káč wjele pač w naſchich dñiach ſo tuteho hrécha winowatých cžinja. „Haj“ woni praſa k kózdemu pobožnemu ſłowu a pſchi tým ſo njehanibuja, mieno trojenicžkeho Boha k ſenju a k jebanju trjebacž. Woni praſa: „Haj, pjenježna luboſež je kóreň wſchitkeho ſleho“, a tola ſo njemóža dželicž wot ſwojeho njepraweho ſubla. Woni praſa: „Haj, ſchtóž ſwojeho bratra hidži, tón je mordar“, a tola njemóža bratrej, kíž je jich roſhněval, wodacž. To „haj, ſenjeze“, je we wjele padach prawe, ale to žiwenje, kotrež na to pſchiindže, je we najwjazny padach zyle hinaſche, njeprawe a hréſchne. Haj, hdy bychu pacžerske džecži, kíž w kózdym ſče pſched Božim woltarjom ſteja, ſwoje wuſnacze wérne ſčinile: „Ja chzu mojemu ſenjeſej ſeſuſej jako jeho wobžedženſtwo k čeſezi žiwy bycž, cžerpicž, wumrjecž!“ Haj, hdy bychu wſchitz mandželsz, kíž pſched Božim woblicžom ſwoje haj wupraja, ſtajnie ſwoje ſlubjenja džerželi, ſo ſo njehadža wopuſhežicž ani we ſrudobje ani we wježelu. Haj, hdy bychmy wſchitz Boha pſched wocžomaj a we wutrobie měli a wjedželi, ſo ſo ſa teho ſenjeſa niz jenož jedna wo naſchej hubje, ale tež wo naſchě wóczko a wuchó, wo naſchu nohu a ruku, wo wutrobu a wo žiwenje, by derje ſ nami ſtało. Nětk pač, hdyž naſch ſenjes ſo naſh woprascha: „Hdže wostanje to ſlubjenje, kotrež ſy mi dal“, hdyž wón do winizy naſchego žiwenja pſchiindže a ſo prascha, ſchto ſym w jeho ſlužbje cžinili, a hdyž ſe ſwojim ſvjatym wóczkom nam hač do dna

našćeje wutroby hłada, kaf dyrbimy my potom wobśednyež a womjelsknež, hdyz njejszny hñverni byli. My snajemy knjesowe pñwo: „Woni njebudža wñchitz, kif te mui rjeknu: knjeze, knjeze, do njebjeſteho kraleſtwia pñchiniež, ale eži, kif wolu ežinja mojego Wózta w njebjeſbach.“

Słowęčko „nē“ je sle pñwo, hdyz bo jako wotmówjenje na pobožnu próſtwu wupraji. Nan, kotrehož našch knjes w pñchirunaju nam pñched woči staji, je tak pñcheczelniwje hñwojego hñyna proþyl: „Mój hñno, dži th, dželaj dženž w mojej winizy“, ale kaf hórkia ręcz klinieži se hñnowego rta: „Ja nochzu.“ Hdyz bo spytowař s tuthm pñwom wrócež połasuje, je to rycerſki ſtutk, hdyz pak bo Bóh s tuthm pñwom wotpóasuje, je to njehańbicziwa ręcz. Kaf wjese je jich hñzo „nē“ prajilo, hdyz chyjche Bóh jich na pucz mera pñchivjeſz: „ja nochzu bo wobrocziež, nochzu bo s mojim bratrom siednacž, nochzu pñcežiwe a prawe živjenje wjescz.“ To je tak khróble a njehańbicziwje kliniežalo, so je někotryžkuliž pobožny bo naſrožil a ſebi myſlil: „Takli cžlowiek dyrbi tola wëſcze ſhubjeny bycz.“ Hdyz je bo pak tajke cžlowiske džeczo ſebi ſamemu pñchewostajilo, hdyz je wot hñweta ſastorežene, wot hñwdomja cžwiłowane, hdyz ſamo žaneje radu ſebi njew, ſkónczne pola njeho tola hñchaze dže po pñwje naſcheho texta: „Potom wón bo kajesche a wotendže.“ Potom bëſche jemu žel, so bëſche tak njeſcheczelniw był, so bëſche lubeho hñverneho nana tak ſrudžil a teho dla dže a džela, tak wjese kaf w jeho mozaſtach ſteji.

Schto wot wobeju je někto knjesowu wolu ežini? Tón, kif nē prajesche, abo tón, kif haj prajesche? Tón prénſchi. Tak ſu, jako našch knjes na ſemi khróble, zlonizy a hréſchnizy po hñwojim puczu khróbil i ſu najpredy knjesowym hñlož ſazpili, potom pñchindžechu zlonizy a dawachu ſchthri krocz ſaſo, hdyz bëchku někoho ſjebali, a hréſchnizy, a padachu dele pñched pñcheczelom hréſchnikow a maczachu jeho noſy ſe hñſami. Jich wutroba je s tym bo ſmérówala a jich woczi buſhtej jažnej a jich hubje bo ſaſo modleſchtej a we njebjeſkim kraleſtwje bu jím město pñchipokasane. Bohacži pak a hñczi njehachu bo ani na pokutne předowanje ſana kſheženika ani na luboſne předowanje wumožnika wobrocziež. Woni prajachu drje: haj, ale njeczinachu po tym, a teho dla budža junu pñched ſamknjenymi durjemi ſtacz. Lubi cžitarjo, my njeham yjewe ręczecz, ale ežinicz po myſli naſcheho ſbóžnika, po wasskim puczu khrócež a do njebjež puežowacž. Hamjen.

Spewaj a dželaj.

I. Spewaj.

(Poſraczowanje.)

Ty prajich, luby cžitarjo, pñchiczinow f modlenju je drje doſež, jeno ſo njebu teſko poſtorkowanja na modlenju bylo; pñchikladow je doſež, ale tež niz mało wotraſchazych pñchikladow; wabienjow zyla hñla, tola ničo mjenje wobmyſlenjow. Dow maſch wuprajenje filoſofy Fichty: „džecžv bo modli, muž ma wolu“, druhdže ſaſo wuryež bo liſhczazeje pobožnoſež: „Bóh je wſchewdomny a w, cžeho my potriebamy, f cžomu potom modlitwa?“ S jeneho boka ſchepataj: „Bóh je pñchewulki, hacž ſo by bo wo małe cžlowiske džeczi a jich małe naležnoſež staracž móhł,“ i druheho boka ſaſo hñſichich ſ móznym hñložom: „Wón je na ſakonje ſwjasan, kotrež je ſam do hñweta nûts ſtowil a po kotrejch wón ſnježi a wot nich njemóže wuwjaceža ežinicz.“ A l tej duſchi, kotrež ſebi tak wotmyſlije a tak khabla, spytowař w ſchalcze nětžiſcheje njewern pñchistupi a wobkruežuje: „Wón njeje jenož žadny Bóh, kif by modlitwy trjebacž a wublyſchež móhł, ale i zyla žadny Bóh, kaf je poſraczowaza wëdomnoſež nowego ežaza dopokala.“

Mój kſheſežijano, prjedy haež ty na tajke hñložy požluchaſh a tym wobmyſlenjam ruma dajch, pomysł ſebi na powjedanczko ſe stareho ežaza. W ſchethm lëtſtotku do Chrystuſzoweho naroda bëſche grichiski filoſofa Pythagoras ſiwy. Wón mjeſeſhe wjese wuežomzow a pola nich hñwojego khróblenia a hñwoje mudroſeže dla najwjetſchu naſladnoſež a njeſowalne dowěrjenje wužiwaſche. Hdyz někto jedyn jeho pñchivisowarjow ſi tymi wot teho miſchtra doſtathmi wuežbam pñchecziwjenje pola drugich namaka, wón bo pñches to na žane wñchuje ſamylicz njeda, ale ſi krótki wotulwi: Wón (tón miſchtr) je jo prajil. Wé bo ſo njeje ſi tym pñchecziwinkow pñchezo f mjeſeſenju pñchiniſh, ale wón je jich tola ſmérówala a pñched tym ſakhowal, ſo wón hñwoje pñcheczwdeženje drugich rycze dla woprowaſche.

A někto bo prajchej: Mimaſch ty tež tajkeho miſchtra, kotrež pola tebie w naj wñchſchej naſladnoſeži ſteji, kotrejž ſo wñchón dowěriſh, do kotrehož meniſh, Jeſuža Chrystuža? A cžeho dla je wón ſwoj knjes, pñched kotrejž kołena ſhibujeſh? Dokelž je tajke žimjenje wjedl, na kotrejž ſamo njeſcheczeljo žaneho blecžka namakaž njemóžachu; dokelž je ſlowa niz jenož mudroſež, ale tež wëczneho živjenja ryczał a dokelž ſy w towarzſtwje ſi nim ſbóžnoſež namakał, kotrež wñchitko potrjechi, ſchtož tebi zyły hñwet a wñchitz hñlowjekojo ſamóža poſkiežicž. A tehole miſchtra nochzył ty ſa wuežek a ſa woboru wuſwolicež, hdyz na tebie dwelowanje khróbl a ty nochzył bo ſi tym ſmérowacž, ſchtož je wón prajil?

Spytaj to ſi najmjeňſha junfrócz ſow, hdzež bo wo živjeniſſe praschenje jedna: ſsmém ſo my tež tak dowěrliwje modliež, kaf je hñsto pñchicžina f temu? Wopomým wuprajenja Jeſužowe, kotrež khróblorje ſi modlenju dawaja a pñchi modlenju tu wëſtojež: To njeje ſamo žadanje ſi tym horje poſladowanjom ſi njebjeſham, w kotrejž žadny Bóh njeje, tež žane wëſdne ręczeneſe ſi tajkemu Bohu, kif drje móže hñſichež, ale niz wublyſchež. Pñchetož ſchto je Jeſuž we Boſy prajil, we Božim byczu cžlowjekam ſjewil?

Najprjedy a pñchede wñchém a pñchezo ſaſo: Bóh je wñſch Wóčež w njebjeſbach. To je tajki wuſwobodžazn ſift ſa modlerja. Bóh je naſch Wóz. A ſi nim my ręczecz njebjeſli? Temu my dybjerli wñcho dowěrjež, ſchtož mamy na wutrobie? Temu bychmy pñchemali a pñcheniſzy byli a jemu móhli něſchtu tak pñchenjeważne bycz, ſchtož naſchu wutrobu hñuje a naſchu myſl wobcežuje? Wëſeſe zmy bo jeho wózneje luboſeže hñsto njedvoſtojní ſežinili a njejzny hódní, ſo bychmy jeho džeczi rěkali; ale njeſtara bo nan ſa hubiene džeczo najbóle, tón nan w knjesowym pñchirunaju wo teho ſhubjeneho hñyna? Bjes dwela, my zmy jenož próſhſ ſi jeho njeſkonečnym kraleſtwje, kotrež wjese dale dožaha, hacž móže bo najlěpſchi dalowid astro-noma dobyež, a tak wulke je, ſo móže wëdomnoſež jenož ſi billi-jonami a milliardami mil licžicž; a naſche naležnoſež ſi njeje ſame na ſebi ničo rěkacž w pñchirunaju ſi wulkim naležnoſežam jeho kraleſtwia, kotrež ſu ſdžerzenje hñweta a wodženie zyloho cžlowjekho ſplaha. Alle njeſtara bo nan wo te mało mjes hñwimi džeczimi bóle hacž wo te wulke a njewě prawy nan jara derje, ſo ſu džecžu runje małe staroſeže a tñchnoſeže wožebje wažne a ſo móže mały živjeniſki podawſ ſa zyłe živjenje roſ-žudžazn bycz? Tak drje to ſame na ſebi wjese njerěka, hdyz je jedyn ſ tych wjese ſtow willionow cžlowjekow hñložny a ſebi hórz ſa jědžu žada. Alle kaf, hdyz tehole hñloža bo spytowař pñchimnje a chze teho hñložnego ſ temu ſawjeſcž, ſo by ſebi na njeprawe waſchnje hñleb dobył a ſi tym prénju kroczel na wopacžny pucz ſežinil, tu prénju tych wjese, kif jeho do ſkaženja wjedu, pñchezo dale wot Boha prjecz a pñchezo hñubje nuts do blóta hñchá? Potom by bo wublyſchenje hñzeje próſtwy wo hñleb wumozjenju njebjeſtneje duſche runalo a by wëſeſe naležnoſež kraleſtwia Božeho byla. Albo, hacž jedyn tych wjese cžlowjekow wumrje, prjedy haež je mjesu živjenja dozpił, ſame na ſebi wažne njeje a jeho ſemrjecze abo dalsiche ſhrenje na wulke a zyłe ſacžiſhczá njecžini. Alle ſo bo njefastaranym a njewotežhnenym džeczom na ſmjercož hñchaze něſchtu lët ſdžeržam wostanje a wone pñches to runje jim hñrožazym stracham ſkaženja wuſhowne wostanu, pñches kotrež bychui Bohu a cžlowjekwu ſhubjene byle, to je wulka wëz a toho dla woſlaniſe wo ſdžerzenje nana wózowſta naležnoſež Boža.

Duž njedaj bo pñches powjedanje wo wulke njewažnoſeži twojeje wožoby a twojich naleženjow w twojim modlenju ſamylicz. Tón, kotrež je twój Wóčež w njebjeſbach, ma wótrjſchej woczi

hač bliško widżazh człowjekojo a nježudzi po ſdaczu, ale po woprawdziej potrjebnoſci a jeho wulkoſeje ſa tebie a ſa twoje zyłe žiwenje jow a tam. Teno pomysł ſebi na jeho hyna, kaf je ho na malych, haj na najmjeiſtchich ſmilic, tež na jich czelnej niſi, ſo by jich dufche wot ſtaženja wumohł a jich wulhował do ſwojego kraſtwa.

(Poſraczowanje.)

Miſionſtwo mjes židami.

(Poſraczowanje a ſkóńczenje.)

Dyrbjeli to ſawidžic, ſo ma Bóh tón ſknies tajke hnadne wotmyſlenie ſe ſtwojim ludom, chzemy czinic, kaž tón ſtarſchi bratr teho ſhubjeneho hyna, jaſo ho tón ſhubjeny hyn do wózneho domu wrózji? Né, lubi pſcheczeljo, my dyrbimy ho tym wotroczkam teho nauna runac, kotsiž po poruczoſci ſo domoj wroczaſemu hynnej nowu draſtu a pſchu pſchinjeſzechu, ſo by doſtojny byl k ſhwedženſkej hoſćinje, kotruiž tón naan wuhotowa, dokelž běſche ſo tón hyn domoj wrózji. S druhimi ſłowami: My dyrbimy k temu pomhač, ſo by ſo Israel w ſprawnej poſueze a roſtaczu wobroczil a k ſtwojemu Wózzej ſchol, ſo by ſo wumyč dal pſches jehnjeſzowu frej, ſo by ſo woblez dal krafznoſcę Jeſom Chrysta, teho ſbóznika, a tajki pſches Jeſom Chrysta ſiednamy pſched Boha ſtupil. K temu dyrbí naa luboſcę k Israelu, kotruiž ſ luboſcę k naſhemu ſkniesej a ſbóznikej pſchindze, k temu dyrbí naa naſheho ſkniesa pſchifajanie, ſ kotrymž je miſionſtwo pſchifajal, czeric.

Schto pak mózemy k temu czinic? My mózemy najprjedy ſo modlicz. Pſches ſhérne, wérjaze modlenje ſo Bože kraſtwa twari. Tež Israelske wutroby ſo ſmijehiča a khmane ſcžinja evangeliſt pſchijec, hdyz my teho ſkniesa prožymy, ſo by ſud ſtwierdženja wot Israela wſał. Ach ſo by ta prōſtwa ſa Israel mjes kſcheſzjanami pſchezo mbožniſcha a nutrijiſcha byla! Woſebje pak dyrbí nam naležne byz, jenotliwych iſraelſkich, ſ kotrymž wobſhadžujemy, na ſo modlazej wutroby nožycz. Potom ſo tež kóhko k temu druhemu ſkładnoſcę namaka, ſo mózemy dokonječ, injeniujy ſo my ſhami, kóždy po ſtwojim džele židam ſwédkojo teho ſkniesa bywamy. Tole ſwédczenje njetrjeba ſo kóždy kóbež ſe ſłowami ſtač, ale tež pſches naſche kſcheſzjanſte ſhodženje; haj hdyz my pſches ſlowo ſwédczimy, ſmeje to jenož potom połnu móz, hdyz ſo my tež w žiwenju jaſo prawi kſcheſzjenjo wopokaſujemy. Tego dla napomina naa poſladanie na ſidow, kotsiž mjes nami bydla, ſo bychmy ſhami kruče wſali ſ naſhim kſcheſzjanſtwom w naſhim zylym žiwenju, a ſo bychmy k temu pomhači, ſo by kſcheſzjanſte žiwenje mjes tymi, kotsiž kſcheſzjenjo rěkaja, pſchezo bóle k mozy pſchichlo.

Tsecze ſkóńczenje, ſchtož mózemy czinic, je, ſo my dželo miſionſtwo mjes židami ſ naſhim dobroproſchenjom a ſ naſhim darami poſpjeramy. K temu wubudžowac je wotpoſlad tychle rynečkow, pſches kotrež ſo lubi pſcheczeljo prožycze, 10. njedželu po ſwiatej Trojicy ſwój pſchimofek k kolekcze ſa miſionſtwo mjes židami dac. Hdyz ſo nadžiamy, ſo je to, ſchtož je ſo praſilo, waſche wutroby k pomožy hotowe ſcžinilo, dyrbja waſ ſcžehowaze poſjeſče hiſhcze dale w tym wotwierdzieč.

W Stanisławje w Galiziskej ſo naſche dželo ſwonkownje jako dwojake poſkaſuje, injeniujy jako dželo na evangelskej woſadze a na židach. Tena dyrbí druhzej ſlužic. Wot teho pſcheſwédczenja napjeljeny, ſo móze miſioniske dželo mjes židami jenož tam wuſpeč mēz, hdzej jim wérjaze, ſiwe kſcheſzjanſtwo napſcheczitwo ſtupi, predař Zöckler w Stanisławje ſwoju prózu na to ſložuje, némſtich evangelskich kſcheſzjanow tam w jich wérjje poſylnieč. Tole dželo je wot teho ſkniesa bohacze žohnowane. Woſada Stanisław je ſo ſnutkownje a ſwonkownje móznie roſwiła; ſ wulkim woporami ſu pſchihoth k wotewrjenju woſebiteje evangelskeje ſchule dopjelnjene, ſa kotruiž jenož hiſhcze dowolenje wylſhnoſcę poſrachuje; domiſna ſa džeczi móznotu poſkiezjuje, tajke džeczi evangelskej zyrlwie ſdžeržec, kiž ſu w domje ſtarſchich abo wotzehnjerjow w ſtrache, ſo bychui ſo do katholskeje zyrlwie ſežahnyk. Tole roſwiwanje pak je ſ wužitkom ſa dželo na židach, niz jenož w tej myſli, ſo je někto hižo domiſna ſa džeczi a poſdžiſcho tež ſchula pod wěſtymi wuměnjenjemi tež židowſkim džeczom wotewrjenia, ale bóle hiſhcze ſ tym, ſo židži ſiwe kſcheſzjanſtwo widža a wone na nich ſacžiſhcz czini. Tak powjeda Zöckler, kaf jemu žid ſo džiwajo powjedaſche, ſo evangelski ſeſtejſki ſaſtojnif ſtajnje ſwój nowy testament na ſtwojui jéſbu ſobu bjerje. W měſtačku Solotwinje w Karpatach, kotruiž k temu ſhamemu

farskemu woſrjeſej ſluſcha, ſemrje w ſańdženym ſeče ſaſhydſer (kolonista), kiž běſche ſ nawjedowarjom woſadu byl a wſchelaké dokonjal, evangelskich pſchi jich wérje ſdžeržec. Něſhto njedžel po ſhownanju, tak powjeda Zöckler, pſchiindze derje ſwobleſanu mlođy žid ke mini a chzysche ſebi wote minje „evangelsku bibliju“ kupicę. Ta ſo jeho wopraſchach, ſchto ſ tym měni, hač nowy testament a w kafce rěči. Wón chzysche ſtarý a nowy testament do jeho ſwiaſta ſwiaſtanu, w němſkej rěči. Pſchipadniſje njemějach małeho wudawka, kafkž ſo ſ wjetſcha pſchedawa, a ja jemu prajach, ſo mam jenož wjetſche wudawki, kotrež ſu pſchiměrnje dróžſche, ſo móžu jemu pak mjeuſchi ſkaſac. Wón pak chzysche runje wulki. Taſko wón ſlužiſche, ſo ſu tež wulke wudawki w pôlſkej rěči, ſebi tež ſ dobom tajki ſtaſa a ſa někotre dny ſebi po njón pſchindze, Někto běch tola wežipny. To chzedža židži nowe teſtamenty darjene mēz, niežo žadne njeje; husto pak je to ſame poſphytowanje, ſo bychui ſ tym miſionarej ſtwoju ſdwórlivoſcę wopokaſali. Alle ſo žid bje wſchego wikowanja naſlepſche wudawki ſupuje, to ſo mi hiſhcze ſtaſlo njebeſche. Tón muž pak bě mało powjedař a ſo po ſdaczu bojefche, mi do jeho žiweniſtich wobſtejnoſcę wohladac. Taſko ſbonich, ſo bu wón pſches tamneho ſemrjeteho muža w Solotwinje najprjedy na nowy testament poſkaſany, ſo běſche jeho knihe huſežiſho czital a ſ nim ſo wo wérje roſrēzowař. To běſche ſawjeſče rjane ſwédczenje ſa teho ſemrjeteho a tež ſwédczenje ſa to, ſo pſches ſiwe ſtawý woſadu w roſpróſchenju ſo mjes židami kſcheſzjanſtwo bóle ſpěchuje, hač móže to won pôzlanu miſionar ſam ſa ſo dželajo dokonječ.

Tak podawa dželo mjes evangelski ſpred, ſo židži naſwienja doſtanu ſo wo ſtwoje ſbože ſtarac, a ſo ſo na tole waſchnje k miſionarej dowjedu, ſo bychui tam dalischeho roſwueženja doſtali. Pſdla ma predař huſežiſho ſkładnoſcę w Božej ſlužbi, pſchi poſrjebach atd. pſchitomnym židam Bože ſlowo pſchipowjedac.

W Pozemyſle w Galiziskej ſteji wot haprleje ſańdženeho ſéta miſionar ſöhne w džele. Tež wón je bóſh ſa nuſne ſpónař, ſobu ruku poſkiczieč a evangelskich bratrow poſylnic; wón roſwuežuje evangelske džeczi a wotdžeržuje ſ dowolenjom w ſaroslawje bydlazeho fararja njedželu w ſtwojim wobydlenju Božu ſlužbu, dokelž móže ſo woſada jenož junkeř w měſazu w ſchuli ſcžin. Teho ſlutkowanje mjes židami wobſteji woſebje w tym, ſo wón ſi mlođymi židami wobſhadžuje, kotrež k huſežiſhemu roſrēzowanju k njemu pſchihadžuju. Bohu žel naděndze wón wjele ſymnoſcę a njewery mjes židami, ſchtož jemu dželo wobſežoſwaſche. Alle runje poſraczowanje njewery mjes židami, kotrež ſ pſchedobýwanjom nětežiſche ſdželanoſcę ſwiſjuje, czini dželo w Galiziskej ſa woſebitu pſchifluſhnoſcę. Tam hdzej ſtare ſhabla, hdzej ſtolpy ſalmuda ſo roſlamaju, dyrbimy ſ evangeliom na měſče byz, ſo bychmy tym prawy puež poſkaſali, kiž ſa nowej podpjeru pytaju.

W běhu teho ſéta dyrbí ſo — dali Bóh — tseczi miſionſki dželaczeř do Galiziskeje pôzlač ſo by ſwiaty ſlutk ſ Božej poſmožu poſraczowař. K temu, lubi bratſja, je ſwédkow trjeba. Duž, lubi kſcheſzjenjo, chzyl tón ſknies Wajſe wutroby ſwólniwe ſcžin; ſo bychce ſtwoje dary woprowali ſa naſche miſionſtwo. ſkniesowu ſlutk je, kotruiž wu poſpjeracze. So by Israel jemu ſo poddař, je poſledni kónz kſcheſzjanſkeje zyrlwie na ſemi, ſo by jeho hnada wulka byla w poſlednim wulhowanju prěnjonařodžených mjes ludami, iſraelſkeho luda. So by ſo tónle wottyknem ſkonczožil, na tym dželacze budž ſwiaty pſchifluſhnoſcę, kotruiž ſebi Boža wola wot nož žada, kiž ma to ſkulbenje jeho žohnowanja a ſa kotruiž naa ſmilna luboſc ſwólniwyh czini.

Wſchelake ſ ſluſka a ſ daloſa.

— Pſchihodni njedželu 14. augusta ſmeje ſo ſwiedžen ſwonkowneho miſionſtwo, kotrež běſche ſo wotſtorežil, w Koteczach. Němſke ſwiedženſke ſemſche, na kotrymž budž ſuſes tajny ſyrfiwiſki radžidzel Keller predoval, ſo popoldniu w 2 h. ſapocžnje a ſerbſke ſemſche ſ predovalanjom ſuſes fararja Rády-Budyskeho ſo w 4 h. ſapocžnje. My wutrobnje pſchejemy, ſo by miſionſki ſwiedžen ſ wulkim žohnowanjom byl na wſchitkach, kotsiž jón wophtař, ſo by luboſc ſ ſwiatemu ſlutkej miſionſtwo we wutrobach móznie ſahoril. Wſchitkach lubych ſerbow ſ wokolnych woſadow pak naſominam, ſo bychui w bohatej liczbje pſchihodni njedželu do Koteczanſkeho Božego doma ſ ſwiedženſkim ſemſham ſhwatali.

— Sańdženu njedželu měſche ſo hlowna ſkadhžowanka ſerbſkeje ſtudowazeje mlođoſcę we Wjelkowje. Wona bu wodžena wot

hłownego starszeho knięcia studenta theologicie Wieżasa i Schwaeziz. W wieczornu sabawu w wiejedziesięciu Schważanckie a Radworskie herbskie towarzystwo. Neteżijski studencki mają ho nětko w tym derje a ložu, so herbskie towarzystwa jim k wiadomowaniu skhadżowanemu pomoż posieżają. W przedawskich czasach dyrbachu to studowazych wschitko żami wiejewie. Wulki dżak bluscha tego dla herbskim towarzystwomaj, kotreż staj tež lětka skhadżowanemu naszych studowazych rjenje wiadomowalej. Sserbzy studowazych su źebi sażo na swoim skhadżowanju bratrowszy ruku żarwali k shromadnemu źukiej ja nasch lud, tola žubjenje pak dyrbu nětko jich tež wiejewie k pilnemu pròzowanju, so njeby to żahorjenje, źektož je wutroby w hodżinach wiejewieho hromadżebieza żapšchimylo, bylo kaž ho palaza žloma, kiz je s dobom spalena! Nascha studowaza młodowicž je nadzija ja pshichod naschego luda.

— Wo armenijskich žyrotach, kotrež saſtaranie ho sa dobrowolne dary naszych Sserbow stawa, je ho redakteř sażo powiejsz dostała, kotrež ma ho tak: Tara ejeſczeny knies fararjo: Wo džeczomaj w holżazej žyrotowni piſche ſenježna Patrunkin ſežchowaze: Dwjanna ma dobrą a strovą napohlad, hacž runje w tu khlwilni kuf na ſkorbut czerpi. Tejne ſadžerženje je dobre, tež je wona w ſchuli prawje pilna; wona nimale doſpolnie w II. ežitanzy ežita. — Sarwat je strovą a wiejewi. Wuknjenje jej wiele pròzy ežini, dokelž je we wschem mało wobdarjena. Wona pak pilnje wuknije a tak wona, hdyž tež pomalku, poſraežuje. Na jejne ſadžerženje ho na żane waschnie ſkorziež njeemože. Wonej bluschartaj do wiejewieje ežrjodki džeczji, kiz rad ſpiewaja a rad ho wukhodžuja. My druhdy do bliſtich horow džemy, hdyž džeczji róże ſchęzipaja a źebi ſamjeſje pytaja.

Ta powiejsz wo hózach bu w Ursu hnydom k róspóžlanju ſhotowana, my teho dla powiejsz wo Hagobie hnydom tajku pôsczelemy. Wona ma ho tak: Hagob Kalaidschi Šerifian je jara roſti, wón je nětko 1,45m wulki. Wón je wot swojego pshijecza k nam armensijsy naukuńiež dyrbjal, dokelž prjedy jenož turkowizy powiedaſche. Hagob we wobdarjenju ſady druhich hózow wrózvo ſteji, wón pak źebi wiele pròzy dawa to swoje ežiniež. Wón bluscha do mojich nježelskich ſchulerjow a hdyž wón tež najkhetſijski w ſapſchimienju a pomiatkowanju njeje, man jeho tola jeho ežicheho waschnia a ſmérneho pròzowanja lubo. W ſwobodnych hodžinach wón ſchewſtwo wuknije. — Swutrobu pak džakujemj ho sa pshie eželniwe ſaſtaranie, pshes kotrež móžachu ho te džeczji do tych žyrotownijow pshijecz. S poczeſcowaniem Dr. Jan Lepsius. Lubi Sserbia! wam budże ſwieſzelaze ſkylſchecz, ſelko ſkylſow su nasche dobrowolne ſwótrę a Bóh tón ſenjes budże na wami żohnowacž, źektož ſeje na tych wbohich džeczoch ežinili, kiz su w ſrawnym, pshieſzhanju nana a macž ſhubili.

— Theologicke pruhowanja w Lipsku su ho pshes ſkótkim ſkótkim. 26 studowazych ho na nich wobdzeli, s kotrež hdyž po piſnym pruhowanju tjo wrózgo ſtipichu. Wot tych 23 studowazych dosta jedyn 1 zensuru, 3 drugu s wusnamienjenjom, 3 drugu zensuru, 4 tseczu zensuru s wusnamienjenjom, 7 tseczu zensuru a 4 ſchtwórtu zensuru, jedyn po r̄tnym pruhowanju pshie padže. Duž je ſažo 22 studowazych pruhowanje wobſtało; kaf dołho pak budža ežakacž dyrbiecž prjedy hacž ſaſtojnſtwo doſtanu? Zadym Sserb tón króz mjes pruhowanymi njebeſche. Tež naschim herbskim theologam pshichod rjane wuhlady njeſubi. Tež woni budža dleje ežakacž dyrbiecž, prjedy hacž do ſaſtojnſtwo pshiuńdu. Tón ežak je nimo, w kotrejmo ho praſeſche: herbski theologa hnydom ſaſtojnſtwo doſtanje.

— Nasch lud ſteji pshes ſiſcheze pod mózym ſaſziszczeom ſmijereje wjercha Bismarcka. Nasch lud ſaſzitwa, źekto je wón na tym mužu mél, kiz je nasch lud a wózny kraj to ſzinił, ſchož wón je. Se wſchek ſoncow naschego wózneho kraja ſkylſimy, źo su ho ſjawnie ſarowanske ſwiatocžnoſce wotdzeržale k wopomijeczu teho wulkeho muža. W Barlinie je khežor zyrewiński ſwiatocžnoſce wotdzeržecž dał, pshes kotrež běchu wſchitzu wyschich ſaſtojnizy ſastupjeni. Zeho ſaſchez ſteji ſiſcheze w hrodźe w Friedrichsruhe, hacž ho město natwari, hdyž ſwoju ſparnu ſomorku s boka ſwojeje mandzelskeje naniaka. Hacž budże tehdom wjeticha ſwiatocžnoſce, hdyž ho jeho eželo tam pſchenjeſze, wo tym źo ſiſcheze nicžo wěſte praſicž njeſa. Wěſeſze pak je ſzadanie wjerchow naschego wózneho kraja, haj naschego zyłego luda ſwojemu Bismarckiem tež ſjawnie ſe ſkukom pshes ſwojich ſastupjerjow poſledniu ežecž wopofasacž. Zeho mjenio ſteji ſe ſłotymi pízmi-

fami do hiſtorije naschego luda ſapiſzane. My ſo Bohu džakujemj, źo je nam tajkeho muža wobradžil.

— Wójna mjes Schpanijskej a Ameriku ho k ſwojemu ſonzej pſchibližuje. Schpanijska w bitwach podležawiski je wo mér proſyła a na to je Amerikanſka ſwoje ſzadanie wuprajila. Wona źebi ſzada 1. połne wotſtupjenje wſchitkich ſpanijskich kupow wjeczorneje Indiſkeje ſ wuwacžom Kuby; 2. Schpanijska ma ho kniežerſtwa na Kubje wſdacž; ſjenocžene amerikanſke staty mają tam kontrolu, doniž źo tam traſoza wjſchnoſce njeſaloži. 3. Wotſtupjenje jeneje Ladroniskeje kupu. 4. ſjenocžene amerikanſke staty statu dołh na Kubje a Portoriko na ſo njewoſmu. 5. ſjenocžene staty źebi wójnske ſarunauje nježadaja. Tele ſzadania je Schpanijska w tychle dnjach pſchijala a duž maja ſo jenož hiſcheze ſkóčzne doſwiedzianja ſtacz. Duž ſrawna wójna k ſonzej khwata a krepſhellecža je Bohu džakowanu ſonzej. Šrudne wſchak je, hdyž ſažo pſchi teſlej wójne widžimy, kaf ſo wójny ſapoſzimy pròſdneje ejeſcze dla; pſchijtož woprawdžiteho wuzitka tež Amerikanſka wot wójny nima, hdyž na te wulke wopory, kotrež je źebi wójna ſzadala, ſpomina.

Wotewrienej wocži.

Majwjaſy ežlowjekow dže pſches ſwét źebi myſlazych, źo mają wotewrienej wocži, njewidža pak to wulke, rjane a džiwne, dokelž źo jim njeſwocži. Schtóž ſwojej wocži woprawdže wotewrienej džerži, Božu wulkoſez w małym wobdzjuwa a tež ſa ſzimienje ſ teho wuknije. Schottlanſki moſtař Samuel Browe je to naſhonil, Wón dyrbjescze mōjt pſches ſcheroſku rčku twariež, kotrež je mjesa mjes ſendželskej a Schottlandſkej. We hľubokich myſlach wo tym, kaf mohl to najtuňſho a najwěſzischo wuwiejsz, wón jedyn džen ſpo ſwojej ſahrodze horje a dele thodžesche, wosta pſched pawežinje ſtejo, kotrež běſche přek ſches pucž wot jeneho ſichtoma k druhemu pſchedžena: dołho wón pſched njej ſtejeſche, ju źebi bliſko wobhlaſda — a pſina, źo běſche to najwulkotuňſhi a hacž na najmjeſtſche wulicžený mōjt, kotrež běſche hdy na ſemi wuhladał. Zeho nadawk běſche dopjelineny; wón ſe ſelesa wudželacž da, źektož běſche ta mała twarſka miſchtrka — abo tón wulki twarſki miſchtr horjefach — jemu prjódktwarił a wulcził, a Samuel Browe bu ſławny muž. Tón wižazy mōjt pſches Tweed džen ſa hiſcheze ſteji.

¶ 10. nježeli po ſwiatej Trojizy.

Na praſchenje ſerschty: „Schtó džeržicze wo Jeſužu?“ wotmolwi roſhwetleny muž: „Schtó džeržicze wo wutupjenju Jeruſalema?“

* * *

Kak ſaſtoſtne je źo wotžud nad městom Jeruſalem dopjelnił, dokelž njeje teho ſbóžnika horje wſalo, wo tym źo ſrudžaze podawki powiedaja. Ženož jedyn njech źo poda; wón je tajki, źo mohla źo nam wutroba ſlamacž: Pſchi woblehnjenju Jeruſalema pſches ſita ſareja macž ſwoje ežechne džecz, wopjecze a jědžesche jo. Pſches wonjenje ſedžbliwi ſežinjeni tam hnydom wojazy pſchiūndžechu a jej ſe ſmijerežu hrožachu, jeli źo ſwoju jědž won njeſa. Duž ſbytki ſwojego džeczca wotkry a k pſchitomnym rjeſenym: „To je moje džecz a mój ſutk! Žeſeſze, ja źym tež jědla! Njebudžče mjeſhſchi hacž ſona a niž ſmiliňſchi hacž macž!“

Něſhto k roſpominanju.

Lóžo je Bohu ſo ſpodobacž hacž ežlowjekam a tola pytaja běle ežlowjekam ſo ſpodobacž hacž Bohu.

* * *

Kamjen, kotrež źo do ſeženy hodži, dołho na pucžu ležo njeſoſtanje.

* * *

Hodžinu prjedy je lepje hacž mjeſhſchinu poſdže, a nima ſenje tajich ſkých ſežhwkow.

* * *

So ludžo źebi derje njerovymja, husto ſ teho pſchiūndže, dokelž źu pſchedaloſko róſno.

* * *

Tón móže prawje praſiež, źo wón dobre ſnihe wuziwa, hdyž wón w nich hiſcheze dale w myſlach ežita, hdyž je ſnihe dawno ſaſzinił.